

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Teoria przekładu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Theory of Translation Studies
Kierunek studiów	Filologia słowiańska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Poziom II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	językoznawstwo
Język wykładowy	polski/ rosyjski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Maria Mocarz-Kleindienst, prof. KUL
---	---

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
wykład	60	I+II	4

Wymagania wstępne	Dobra znajomość języka rosyjskiego/ ukraińskiego, zainteresowanie proponowaną tematyką badawczą.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1- Zapoznanie z podstawowymi pojęciami w zakresie przekładoznawstwa
C2 - Wykorzystanie zdobytej wiedzy w praktyce przekładu
C3 - Uświadomienie znaczenia kompetencji językowych, interkulturowych, encyklopedycznych w pracy tłumacza

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student posiada wiedzę na temat podstawowych kierunków w zakresie badań nad przekładem.	K_W01
W_02	Absolwent zna i rozumie metody analizy i interpretacji tekstów obcojęzycznych oraz dwutekstów (oryginał-przekład) właściwe dla wybranych teorii, szkół badawczych w zakresie językoznawstwa oraz przekładoznawstwa	K_W02
W_03	Absolwent zna i rozumie mechanizmy funkcjonowania języków studiowanych w ramach kierunku studiów w aspekcie porównawczym i kontrastowym na potrzeby translacji	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student jest przygotowany teoretycznie do profesjonalnego tłumaczenia tekstów zróżnicowanych tematycznie i gatunkowo.	K_U01
U_02	Student potrafi dokonać prawidłowego doboru sposobu, strategii tłumaczeniowej w zależności od typu tekstu	K_U02, K_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student potrafi zaplanować i zrealizować przebieg poszczególnych etapów pracy	K_K03 K_K01
K_02	Student potrafi współdziałać w grupie, przyjmując różne role komunikacyjne: referującego, dyskutanta, weryfikatora	K_K04
K_03	Student rozumie potrzebę stałego poszerzania wiedzy z zakresu translatoryki i doskonalenia swoich kompetencji zawodowych.	K_K01

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Przekład, tłumaczenie – definicje, różnice znaczeniowe, typologia tłumaczenia wg R. Jakobsona; teoria, praktyka i krytyka przekładu.
2. Układ translatoryczny; fazy procesu tłumaczenia; tłumacz w układzie translatorycznym: kompetencje i pomoce w pracy tłumacza; protokoły głośnego myślenia.
3. Pojęcie tzw. tertium comparationis w przekładzie.
4. Przekład a oczekiwania odbiorców; pojęcie wiedzy uprzedniej.
5. Problem podwójnego uwarunkowania przekładu.
6. Pojęcie ekwiwalencji w przekładzie; ekwiwalencja a adekwatność; rodzaje ekwiwalencji; koncepcje poziomów ekwiwalencji (E.Nida, G.Jaeger, W.Koller, A. Szejnert);
7. Sposoby osiągania ekwiwalencji: substytucja, transformacje tłumaczeniowe; przyczyny transformacji tłumaczeniowych; pojęcie tzw. bezekwiwalentowych typów tekstów.
- 8.Strategie tłumaczeniowe: adaptacja, egzotyzacja; strategie tłumaczeniowe a tzw. dylemat Schleiermachera; skutki zastosowania poszczególnych strategii w przekładzie.
9. Elementy tzw. trzeciej kultury w przekładzie.
10. Typy leksykalnych odpowiedniości międzyjęzykowych
11. Leksyka bezekwiwalentowa: nazwy realiów, nazwy własne, frazemy i frazeologizmy; sposoby ich przekazu.
- 12.Typy błędów tłumaczeniowych i przyczyny ich powstawania; tzw. fałszywi przyjaciele tłumacza.
- 13.Typologia tekstów na potrzeby przekładu; typ tekstu a dobór sposobu i strategii tłumaczenia.
- 14.Typy tłumaczeń: pisemne i ustne (symultaniczne, konsekutywne, konferencyjne, środowiskowe).

15. Typy tłumaczeń: literackie, użytkowe i specjalistyczne.
16. Transfer i adaptacja tekstów za pośrednictwem przekładu.
17. Przekład audiowizualny; podstawowe techniki przekładu audiowizualnego: dubbing, napisy, wersja lektorska.
18. Audiodeskrypcja jako przekład intersemiotyczny.
19. Napisy dla niesłyszących w filmie.
20. Międzynarodowe i krajowe stowarzyszenia tłumaczy.
21. Sytuacja wielojęzyczności i przekładu w Unii Europejskiej.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	egzamin ustny	obserwacja	ocena z egzaminu
W_02	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji
W_03	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	egzamin ustny	obserwacja	ocena egzaminu
U_02	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	praca w grupie	obserwacja	raport z obserwacji
K_02	dyskusja	obserwacja	karta oceny projektu
K_03	egzamin ustny	obserwacja	ocena z egzaminu

VI. Kryteria oceny, wagi

Na ocenę niedostateczną:

(W) - Student nie przyswoił podstawowych pojęć z zakresu przekładoznawstwa, nie zna technik i strategii przekładu.

(U) - Student nie jest przygotowany teoretycznie do profesjonalnego tłumaczenia tekstów zróżnicowanych tematycznie i gatunkowo.

(K) - Student przejawia bierną postawę poznawczą, nie dostrzega potrzeby doskonalenia swoich kompetencji zawodowych.

Na ocenę dostateczną:

(W) - Student posiada ograniczoną wiedzę w zakresie podstawowych pojęć przekładoznawstwa, zna podstawowe terminy, ale często je myli.

(U) - Student jest przygotowany teoretycznie do tłumaczenia tekstów, ma jednak problemy w identyfikacją tekstu, nie zawsze potrafi prawidłowo dobrać właściwą technikę i / lub strategię.

(K) - Student dostrzega potrzebę doskonalenia swoich kompetencji zawodowych, sporadycznie jednak angażuje się w dyskusje.

Na ocenę dobrą:

(W) - Student dysponuje zadowalającą znajomością zagadnień poruszanych w ramach zajęć, sporadycznie pojawiają się problemy z identyfikacją niektórych zjawisk i pojęć.

(U) - Student jest przygotowany teoretycznie do tłumaczenia tekstów zróżnicowanych tematycznie i gatunkowo, sporadycznie pojawiają się błędy w przyporządkowaniu techniki i strategii do typu tekstu.

(K) - Student dostrzega potrzebę doskonalenia swoich kompetencji zawodowych, często angażuje się w dyskusje.

Na ocenę bardzo dobrą:

(W) - Student posiada uporządkowaną wiedzę nt. prezentowanych na zajęciach zagadnień.

(U) - Doskonale zna teorię i stosuje ją w praktyce, potrafi ocenić jakość tłumaczenia.

(K) - Student dostrzega potrzebę doskonalenia swoich kompetencji zawodowych, angażuje się w dyskusje, często je inicjuje, poszukując odpowiedzi na problem powstały w trakcie prezentacji materiału.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	20

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. U. Dąbbska-Prokop (red.), Mała encyklopedia przekładoznawstwa. Częstochowa 2000. 2. A. Pisarska / T. Tomaszewicz, Współczesne tendencje przekładoznawcze. Poznań 1996. 3. R. Lewicki, Zagadnienia lingwistyki przekładu. Lublin 2017. 4. K. Hejwowski, Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu. Warszawa 2006. 5. M. Mocarz, Interkulturowość w przewodniku turystycznym. Studium o odbiorze inności w przekładzie. Lublin 2011. 6. O. Wojtasiewicz, Wstęp do teorii tłumaczenia. Wrocław 1992. 7. Z. Szkutnik Metodyka pisania pracy dyplomowej : skrypt dla studentów , Poznań 2005;
Literatura uzupełniająca
1. I. Kasperska / A. Żuchelkowska (red.), Przekład jako produkt i kontekst jego odbioru. Poznań 2011. 3. P. Fast / P. Janikowski (red.), Odmienność kulturowa w przekładzie. Katowice-Częstochowa 2008. 4. J. Catford, A Linguistic Theory of Translation. An Essay in Applied Linguistics. London 1965. 5. M. Piotrowska (red.), Współczesne kierunki analiz przekładowych. Kraków 2007. 6. A. Jopek-Bosacka, Przekład prawny i sądowy, Warszawa 2006. 7. M. Jodłowiec, A. Tereszkievicz (red.), Słownictwo specjalistyczne i specjalne w komunikacji. Kraków 2013. 8. P. Bukowski, M. Heydel (red.), Współczesne teorie przekładu. Kraków 2009. 9. A.B. Федоров, Основы общей теории перевода. Санкт-Петербург 2002. 10. Н. К. Гарбовский, Теория перевода. Москва 2004. 11. В.Н. Комиссаров, Слово о переводе. Москва 1973. 12. И. С. Алексеева, Введение в переводоведение. Санкт-Петербург 2010. 13. A.B. Федоров, Основы общей теории перевода. Санкт-Петербург 2002. 14. Т.А. Волкова, От модели перевода к стратегии перевода, Москва 2016. Kraków 2013. 15. С.Г. Тер-Минасова, Язык и культурная коммуникация. Москва 2008.